

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs gade 43
1577 København V

Mail: ens@ens.dk, tsa@ens.dk

Fjernvarmens Hus
Merkurvej 7
DK-6000 Kolding
Tlf. +45 7630 8000
mail@danskfjernvarme.dk
www.danskfjernvarme.dk
cvr dk 55 83 10 17

Dansk Fjernvarmes hørings svar vedrørende ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, bio-brændstofloven og forskellige andre love (Journalnummer 2019-86318)

16. november 2020
Side 1/7

Dansk Fjernvarme har udarbejdet hørings svar vedrørende ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning, bio-brændstofloven og forskellige andre love som har til formål at implementere dele af EU-direktiv om fremme anvendelse af energi fra vedvarende energikilder. Høringen handler om oprindelsesgarantier, tilladelsesprocesser, VE-energifællesskaber og om kriterier for bæredygtighed.

Hovedproblemstilling

Lovforslaget indeholder bestemmelser som medfører at der kan udstedes oprindelsesgarantier for varme og køling, hvilket er problematisk så længe fjernvarmeselskaber ikke kan indregne omkostninger til oprindelsesgarantier i varmeprisen. Derudover er der usikkerheder omkring oprindelsesgarantier som følge af at der ofte ikke er samtidighed mellem produktion og levering, dvs. oprindelsesgaranti dokumenterer at energien er vedvarende på papiret, men fysisk vil den leverede energi være en blanding af de producerede energikilder.

Lovforslaget indeholder bestemmelser om VE-fællesskaber, som kan være kommunale eller andelsejede fjernvarmeselskaber. Muligheden for at danne VE-fællesskaber tilfører ikke fjernvarmeselskaber nye muligheder.

Konklusion

Dansk fjernvarme finder at barrierer for at fjernvarmeselskaber kan købe oprindelsesgarantier bør fjernes. Ordningen kommer for sent, idet hele sektoren frem mod 2030 alligevel kommer tæt på at være klimaneutral og langt hen ad vejen bliver baseret på vedvarende og grønne energikilder.

Forslaget om VE-fællesskaber er langt hen ad vejen varm luft, som dækker over manglende vilje til at indføre ændringer, som reelt understøtter lokalt initiativ, fleksibilitet samt energiintegration mellem energisystemerne.

Generelt

Dansk Fjernvarme takker for muligheden for at afgive hørings svar. Alle fire hovedtemaer samt de øvrige ændringer har betydning for fjernvarmesektoren og derfor kommenteres de enkeltvis i samme rækkefølge som anvendes i høringsbrevet.

Side 2/7

Tilladelsesproces

Det er generelt positivt at der fastlægges sagsbehandlingstider samt etableres kontaktpunkt som kan vejlede ansøgere om opstilling af VE-anlæg.

Oprindelsesgarantier

Generelt er der alene tale om, at der i varmforsyningsloven indsættes bemyndigelse til ministeren til at udstede oprindelsesgarantier for varme og køling (hver for sig, ikke sammen) og udstede nærmere regler.

Fjernvarmesektoren generelt har sat sig for at blive fossilfri, måske med undtagelse af den grønne varme som stammer fra affald, som på et eller andet niveau er spildvarme fra en bortskaffelsesproces. Derfor kommer oprindelsesgarantierne måske en postgang for sent, idet de ikke giver mening hvis næsten al varme alligevel er vedvarende og i hvert fald grøn.

Lovforslaget gennemfører den implementering af VE-direktivet II, som Danmark er forpligtet til. Herunder også reglerne om udstedelse af oprindelsesgarantier for varme og køling. Dansk Fjernvarme er enig i, at der bør være dokumentation for den VE-varme og VE-køling, der produceres og sælges i fjernvarme- og -kølingsystemer. Men sådan som systemet har udviklet sig for oprindelsesgarantier, i første gang for elektricitet men nu også for de øvrige ledningsbårne energier, åbenbarer der sig betydelige dilemmaer og udfordringer. Afstanden i tid og sted mellem hvad kunder faktisk køber og forbruger, og så det, der dokumenteres med oprindelsesgarantierne, nærmer sig det absurde. Energinet angiver der er en fejlmargen på produktion af vedvarende energi på over 50%, når den opgøres på et år. Med elsystemets samtidighed af produktion og forbrug kan usikkerheden nedbringes til 2,5 %, hvis den opgøres på timeniveau. Men i både gas- og fjernvarmesystemer er der ikke dette tidsmæssige sammenfald. Tiden mellem produktion af varme/køl og dens forbrug skal måles almindeligvis i timer og for gas' vedkommende i uger, måneder og måske år. Og hvor elektronernes flugt i elnettet er fri, er der ensrettet trafik i vand-, damp- og gasbærende net. Og fjernvarmens/-kølingens net er ikke sammenbundne, men opdelt og uafhængige. Ønsket om at give VE-energi supplerende indtægt gennem oprindelsesgarantier er prisværdigt, men udformningen af ordningen, med afkoblingen af faktisk forbrug fra produktion giver et misvisende billede af hvad der sker i energisystemet og afstedkommer suboptimale forbrugsvalg og investeringer. Danmark bør, når lejlighed melder sig, påtage sig at få dette systemet med oprindelsesgarantier reformeret så der skabes den nødvendige og faktisk dokumenterbare sammenhæng mellem forbrug og produktion af vedvarende energi.

Dansk Fjernvarme finder det endvidere problematisk, såfremt der udstedes oprindelsesgarantier for produkter som har fået statsstøtte, idet samfundet og borgere som har finansieret støtten, derved fratages miljø- og klimaeffekten herfra, såfremt produktet sælges til

specifik kunde som måske endda kan befinde sig udenfor landets grænser og dermed ikke har andel i finansieringen.

Side 3/7

En specifik ting:

I bemærkninger til de enkelte bestemmelser, side 238, næstnederst, anføres det, at hensigten er, at ministeren med hjemmel i varmforsyningsloven vil fastsætte regler om, at varmforsyninger kan indregne gebyrer for oprindelsesgarantier (dvs. omkostninger til udstedelsessystemet) i varmeprisen. Der er derimod ikke forslag om skabe hjemmel til at indregne indkøb af oprindelsesgarantier i varmeprisen. Her halter logikken. I det tilfælde, at en varmforsyning køber VE-varme eller VE-energi fra en anden varmforsyning (f.eks. et varmetransmissionsselskab), kan den VE-producerende varmforsyning dermed indregne omkostningerne ved at få udstedt oprindelsesgarantierne, men den aftagende varmforsyning kan ikke få lov at indregne omkostninger til køb af dem. Hverken til egetforbrug, herunder varmetab, eller til videresalg til slutkunder. Det samme gør sig gældende, hvis en varmforsyning anvender VE- elektricitet eller VE-gas til varmeproduktion.

I bemærkninger til de enkelte bestemmelser, side 234, 4. afsnit anføres: "*Når oprindelsesgarantien er anvendt, annulleres den automatisk. Oprindelsesgarantien anvendes, når energileverandøren dokumenterer over for slutkunden, at forbruget af varme kommer fra en vedvarende energikilde. Det skal forstås således, at oprindelsesgarantien anvendes i forbindelse med, at varmeproducenten sælger varme til slutkunden, og i den forbindelse kan producenten over for slutkunden dokumentere, at varmen er produceret fra vedvarende energikilder.*"

Når en varmforsyning ikke kan købe oprindelsesgaranti for eksternt produceret VE-varme eller varme produceret på basis af indkøbt (men således udokumenteret) VE-energi, kan den heller ikke anvendes overfor slutkunden, men må løbe ud. Slutkunden i eksemplet ovenfor kan selvfølgelig købe oprindelsesgarantier hos den overordnede varmeproducent eller oprindelsesgarantier, svarende til andelen af VE-elektricitet eller VE-gas anvendt hos slutkundens varmforsyningen, men det er en helt urimelig ugennemskuelig (tænk blot på kompleksiteten i det københavnske fjernvarmesystem) situation at placere både slutkunde og varmforsyning i. Det sidstnævnte skal ikke mindst også ses i et konkurrencemæssigt perspektiv. Der bør umiddelbart med lovforslaget gives hjemmel til at varmforsyninger indregner indkøb af oprindelsesgarantier i varmeprisen.

VE-fællesskaber

Dansk Fjernvarmes kommentarer til lovforslaget om VE-fællesskaber følger langt hen ad vejen det høringssvar som Dansk Fjernvarme afgav angående Elmarkedsdirektivet og "Borgerenergifællesskaber", og vi er tilfreds med at kommunale, og andelsejede fjernvarmeselskaber kan anses som VE-fællesskaber, dvs. falder ind under definitionen på VE-fællesskaber.

Direktivet tager fat i noget væsentligt i forhold til de energisystemer som bliver dominerende i fremtidens fossilfrie samfund, hvor især produktion går fra at være et centralt og vertikalt søjleopdelt system til at være et decentralt, horisontalt og integreret system med

produktionen ved decentrale kilder. Direktivet tager fat i spørgsmålet om hvorledes og i hvilken omfang forbrugere og virksomheder selv må opsamle og anvende lokale energiresourcer.

For fjernvarmesektoren er disse muligheder særdeles vigtige, idet fjernvarmesektoren, for at blive vedvarende fremadrettet, må basere sig på vedvarende kilder, som kan være spredt ud over det byområde som samtidig skal forsynes. Fjernvarmens DNA og berettigelse i forhold til individuel opvarmning er, at der kan leveres høj effektivitet og samtidig skabes løsninger, som udnytter el- og gassystemernes prissignaler til fleksibilitet og integration af energisystemerne samt til lagring. Dette til gavn for både el-, gas- og varmesystemerne. Dette har hidtil kunnet klares af byens fjernvarmeværk hvor kraftvarmeanlæg, gaskedler, elkedler, solfangeranlæg og senest varmepumper har kunnet placeres på samme matrikel. For fremtiden kan dette DNA kun opretholdes, såfremt fjernvarmeselskaberne kan etablere egne el- og varmeproduktionsanlæg kombineret med lagring via direkte forbindelser i lokalområdet. Kan forbindelserne ikke etableres pga. tekniske og økonomiske barrierer mister fjernvarmen fleksibilitet, konkurrenceevne og mulighederne går tabt.

EU har på fornuftig vis set disse barrierer som problematisk i forhold til fremtidens energisystem og har derfor lavet et EI-markedsdirektiv samt et VE-direktiv, som åbner for mulighederne for aktive kunder, egenproducenter, direkte forbindelser og energifællesskaber. Desværre har ministeriet, med forslaget til implementering af elmarkedsdirektivet, valgt ikke at åbne for disse muligheder for energiintegration og fleksibilitet, idet elforsyningslovens implementering af EI-markedsdirektivet alt andet lige er en barriere, som overskygger de gode intentioner i VE-direktivet. Det gør ministeriet primært ved at stadfæste elnetselskabernes monopol på el-transport over tredjemands matrikel samt deres ret til at udforme og opretholde et forvridende betalingssystem ude af trit med den virkelighed, vi finder os i.

Dansk Fjernvarme kan derfor ikke bruge muligheden for VE-fællesskaber til så meget ud over at konstatere, at kommunale og andelsejede fjernvarmeselskaber allerede i mange tilfælde er VE-fællesskaber og fungerer som tænkt i VE-direktivet, dvs. muligheden for VE-fællesskaber bringer ikke noget nyt for fjernvarmesektoren. De vigtigste barrierer i retning af fleksibilitet og energiintegration fjernes ikke.

Elsystemet har ikke hidtil udvist lyst til at se på om fjernvarmeselskaber skaber særlig værdi for elsystemet via deres fleksibilitet i kraft af kombinationen af lagre, kraftvarmeanlæg, elkedler og afbrydelige varmepumper, dvs. tariferingen er ens for fjernvarmeværker og øvrige forbrugere, uanset den af fjernvarmeselskaberne leverede fleksibilitet. Det skal derfor blive spændende at se, hvorledes cost-benefit analyser jf. artikel 22. stk. 4 litra d falder ud. At elnetselskaberne selv kan udarbejde disse cost-benefit analyser samt tillige fastlægge tariffer i henhold hertil er dog som at lade ræven vogte høns, anset at lovforslaget forpligtet til at samarbejde om tariffer der afspejler reelle omkostninger og/eller besparelser.

Dansk Fjernvarme skal henlede ministeriets opmærksomhed på, at "Bekendtgørelse om indtægtsrammer for netvirksomhed", som er i høring i øjeblikket, i § 45, stk. 3 fastlægger, at omkostninger til betaling for fleksibilitetsydelser skal afholdes som en selvstændig betaling og ikke må modregnes som en direkte tarifreduktion. Det betyder, at der er modstrid mellem ovenstående regler samt VE-direktivets ønsker om tarifnedsættelser for VE-fællesskaber i forhold til de besparelser, de giver anledning til for systemet. Dansk Fjernvarme foretrækker tarifnedsættelser, der fremmer investeringer, frem for uforudsigelige betalingssystemer i et ufuldstændigt markeds set-up.

Integration af vedvarende energi i transportsektoren samt krav om bæredygtighed og reduktion af drivhusgasudledning for biobrændstoffer og bio-massebrændsler til transport

Ingen bemærkninger

Krav om bæredygtighed og reduktion af drivhusgasudledningen for flydende bio-brændsler

Ingen bemærkninger

Krav om bæredygtighed og reduktion af drivhusgasudledninger for biomasse-brændsler, der anvendes til produktion af elektricitet, varme, køling eller brændsler

Dansk Fjernvarme finder det ikke hensigtsmæssigt, at medtage bæredygtighedskrav for biomasse fra landbrug (halm mv.) inden det vides hvilke krav/restriktioner, der er tale om.

Krav til bæredygtighed og drivhusgasemissionsbesparelser på CO₂-kvoteområdet

Dansk Fjernvarme bifalder, at biobrændsler kan holdes udenfor CO₂-regnskabet i en kvoteomfattet virksomhed, så længe biobrændslet er bæredygtig og følger reglerne herfor jf. EU-ret.

Andet

Dansk Fjernvarme er forundret over at lossepladsgas kan anses for vedvarende, når elektricitet og varme fra affaldsforbrænding ikke kan – kilden er den samme (§1 nr.2). Ministeriet bør arbejde for at denne skævheder rettes i EU-systemet.

I forbindelse med §9 nr. 2 vedrørende lov om fremme af energibesparelser i bygninger fremgår det, at der ikke er nogen definition af begrebet "Energi fra vedvarende energikilder". Dansk Fjernvarme mener at "effektiv fjernvarme og køling" jf. EU definitionerne herpå, skal sidestilles med energi fra vedvarende energikilder og at det tydeliggøres i loven at det er tilfældet. Dette skal endvidere ses i sammenhæng med bygningsreglementet som i § 293 fastlægger at "Bygningsopvarmning skal baseres på vedvarende energi" og at § 294 fastslår "I bygninger beliggende i områder, hvor tilslutning til fjernvarmen er mulig, kan bygningsopvarmning baseres på fjernvarme uanset § 293".

I forbindelse med en effektiv udnyttelse (afkøling) af fjernvarmen er der en stor problemstilling i udlejningsejendomme. Mange fjernvarmeselskaber giver forbrugerne et incitament til at sikre et velfungerende anlæg med en god afkøling via en incitamentstarif, der

pålægger forbrugere med for dårlig afkøling en ekstrabetaling, der dækker de ekstraomkostninger til varmetab mm., som den dårlige afkøling giver. Problemet i udlejningsejendomme er, at udlejer uden videre kan indregne ekstrabetalingen for den dårlige afkøling i varmeregnskabet til lejerne, selvom den dårlige afkøling måske skyldes manglende vedligehold og regulering af udlejerens varmeinstallation. Forbrugerne er ofte ikke klar over, at de betaler denne ekstraomkostning, som i mange tilfælde kunne undgås, hvis udlejers installation blev serviceret. Dansk Fjernvarme foreslår derfor, at det gøres lovpligtigt med et årligt serviceeftersyn på fjernvarmeinstallationen i udlejningsejendomme, hvis udlejer skal kunne sende incitamentstariffen videre til forbrugerne¹. Ønsker udlejer ikke at sikre en velfungerende installation, må udlejer selv betale incitamentstariffen. Dermed sikres det, at forbrugerne ikke betaler unødigt for en dårlig afkøling uden selv at kunne gøre noget ved det. Tilmed vil effektiviteten i hele fjernvarmesystemet med tiden forbedres, da en lavere returløbstemperatur i nettet giver mindre varmetab, lavere pumpeomkostninger og bedre effektivitet på produktionsanlæggene. Dette vil betyde et lavere energiforbrug i fjernvarmeproduktionen med klimamæssige og økonomiske fordele for forbrugerne. Endvidere foreslås det, at det lovpligtige serviceeftersyn skal være fra en certificeret servicemontør, der har den nødvendige fjernvarmefaglige viden. Der findes i dag bl.a. Fjernvarmens Serviceordning og uddannelseskonceptet HEAT, som HOFOR har udviklet. En officiel ordning kunne med fordel bygge videre på disse, og Dansk Fjernvarme deltager gerne i udarbejdelsen af et koncept. Dansk Fjernvarme foreslår derfor, at ministeren gives hjemmel til at indføre en officiel godkendelsesordning for fjernvarmeservicemontører, der kan gennemføre eftersyn af høj kvalitet. Herudover bør der fastsættes den nødvendige hjemmel til at stille krav ift. udlejernes opkrævning af incitamentstariffen ved lejerne.

Fjernvarme er, som tidligere nævnt, på vej til at blive klimaneutral, dvs. baseret på vedvarende og grønne energikilder, men for især elektricitet, anvendt til at drive varmepumper og elkedler, kan det blive en udfordring at dokumentere, idet der er forbud mod at indregne omkostninger til køb af oprindelsesgarantier i varmeprisen. Dermed bliver den indkøbte energi mere fossil end tilsigtet, som følge af, at andre forbrugere har købt oprindelsesgarantierne for den vedvarende del af elektriciteten. Dette kan give enkelte fjernvarmeselskaber udfordringer i forhold til at leve op til definitionen på "effektiv fjernvarme og køling", i forhold til Lov om fremme af vedvarende energi i bygninger og derfor bør fjernvarmeselskaber som tidligere foreslået, kunne indregne omkostninger til oprindelsesgarantier i varmeprisen.

Dansk Fjernvarme takker for muligheden for at kommentere på forslaget.

¹ Det bemærkes, at det fremgår af Bekendtgørelse af lov om leje § 37 at udgifter til kontrol, eftersyn og vedligeholdelse af henholdsvis varme- og kølingsanlæg, der er pålagt udlejeren i henhold til lov om fremme af energibesparelser i bygninger, skal medtages i varmeforbrugsregnskaber. Dansk Fjernvarme vurderer i øvrigt, at eftersyn af fjernvarmeanlæg, der ikke er lovpligtige vil kunne opkræves over huslejen, som en almindelig driftsudgift.

Med venlig hilsen

Side 7/7

John Tang Chefkonsulent

Dansk Fjernvarme
jt@danskfjernvarme.dk
Tlf: +45 24 42 88 84